SÄKERHETSMEDDELANDE (SM)

Delgivningssätt:	Anslås: x Personlig kvittens: ☐
Informationsförvaltare:	Richard Jansen 070-0902359 /Roger Johansson 072-4028922
Granskad av:	Daniel Sundström
Fastställd av:	Harald Schaffhauser
Gäller fr.o.m:	2020-08-17 kl 04.30
Gäller t.o.m:	T v
Ärendenr:	TN 2014-0594
Tillämpningsområde:	Tvärbanan
Till:	Berörda avdelnings-, sektions- och gruppchefer inom TF. Berörda entreprenörer. All personal med behörighet enligt Tri Spv eller behörighet för spårbeträdande.

Ändrad växelstyrning och signalering vid Mårtensdal och Globen

Bakgrund

I samband med s k underhållsuppdatering av signalställverk genomförs en sedan tidigare beslutad ombyggnad av växelstyrningen vid Mårtensdal. Den nya anläggningen förbereds för fordonsstyrning (växelomläggning från förarplats) genom det kommande systemet SoftPrio, men kommer inledningsvis att manövreras med nyckelvred. Anläggningen är i övrigt väsentligt förenklad.

Ändringar av linjebeskrivningen. Ändrade signalmedel m m

- Växlarna 1166 och 1167 vid Mårtensdal blir återfjädrande.
- Riktningssignalerna 1161 och 1170 vid Mårtensdal, spår S och M ersätts med växelkontrollsignaler enligt beskrivning på följande sidor.
- Permanent hastighetsmärke för färd genom växel 1167 norrut från vändspåret Mårtensdal (km 11+690) ändras till 15 km/tim.
- Permanent hastighetsnedsättning till 20 km/tim införs på norrspåret före hpl Mårtensdal km 11+636 – 11+591.
- Slutpunktsmärke för Hsi 1015 vid Globen söderut (på söderspåret) slopas. (Transpondern är placerad vid plattformens ände. Angående stopplats för tåg, se TriM Spv 2020-01.)

Beskrivning av anläggningen

Texten under rubriken ”Mårtensdal, växel och signalsystem” på s. 26-28 i banboken ersätts med texten på följande sidor.

Harald Schaffhauser
Stf Säkerhetsdirektör
Trafikförvaltningen

SÄKERHETSMEDDELANDE (SM)

Mårtensdal, växelstyrning och signaler
Spåranläggningen vid Mårtensdal består av en elmanövrerad växel (1161) i söderspåret samt två återfjädrande, manuellt omläggningsbara växlar (1167 i vändspåret och 1166 i norrspåret).

Växel 1161 manövreras normalt med nyckelvred vid plattform 2. Manöver kan ske tidigast 20 sekunder efter det att axelräknarsträckan vid plattformen blivit belagd (d v s när tåget stannat). Att omläggning kan ske indikeras med ”tak” i växelkontrollsignalen (figur a, se nästa sida). Lampan på nyckelbrytaren blinkar tills växeln gått i kontroll i nya läget, dock i högst 25 sekunder.

När växelns axelräknarsträcka (som börjar strax efter plattformen) beläggs, blir växeln låst varvid ”taket” slocknar. Elektrisk omläggning är därefter förhindrad tills tåget passerat växeln. Det går däremot att lägga om växeln med växelspett, t ex om felmanöver skett.

Växel 1167 är en uppkörbar, återfjädrande växel och ska normalt ligga i högerläge (den körs alltså normalt upp av vagnar som kör in till vändspåret). Växeln är försedd med en växelkontrollsignal. Eftersom växeln inte är elektriskt manövrerbar visas inte ”tak” i denna signal.

Växel 1166 är en uppkörbar, återfjädrande växel och ska normalt ligga i vänsterläge (den körs alltså normalt upp av vagnar som kör ut från vändspåret till norrspår).

Körregler vid utfart från vändspåret
Före utfart från vändspåret skall föraren kontrollera att växel 1167 ligger rätt och att tågmöte inte sker. *Om mötande tåg finns på söderspåret skall detta passera växelpartiet innan körning påbörjas.*

Utfart begärs därefter med nyckelvred vid växel 1167. Därigenom stoppställs kollektivtrafiksignalen för bussar och spårvagnar i norrspåret, varefter kollektivtrafiksignalen för vändspåret visar kör. Kollektivtrafiksignalerna återgår till normalläge när tåget passerat eller 60 sekunder förflutit.

ATP (DIS) ska försättas i läge ”Sikt” manuellt vid utfart från vändspåret.

Lägg märke till följande:
- TL kan inte manövrera eller övervaka växlarna. All manövrering och alla kontroller måste göras av förare på plats. Om en växel ligger fel ska föraren utan särskild order eller tillstånd lägga den rätt; vid behov används växelspett.
- Signalerna är inte beroende av varandra, och hindrar t ex inte att för många tåg förs in till vändspåret så att låsningar uppkommer.
- Enligt Tri gäller sth 20 km/tim i motväxel samt förbud att byta körriktning över återfjädrande växel, som körts upp.
- In- och utfart vid vändspåret i Mårtensdal är exempel på sådan förändring av spårvagnens placering i sidled där tecken skall ges med körriktningsvisare.
- Inget hindrar ur teknisk synpunkt att motspårskörning sker. *Växel som kan ha körts upp måste passeras med hela tåget innan körriktningen ändras.*
- TL kan försätta Ksi ur kontroll varvid ”blinkande streck” visas.

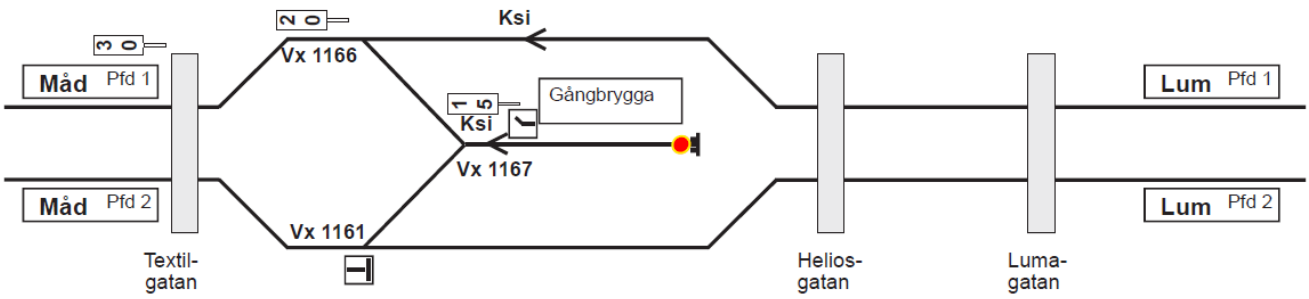

SÄKERHETSMEDDELANDE (SM)

Växelkontrollsignal

Växelkontrollsignal finns normalt vid fordonsstyrd växel. Signalen kan även kontrollera annan växel.
Nedanstående signaler lyser med blått sken.

a)
Växeln är inte låst. Omläggning kan ske. Kan visas
tillsammans med annan bild (se exempel i figur b).

b)
Växeln är inte låst.
Omläggning kan ske.

c)
Växeln är inte låst. Kontrollera växeln.

d)
Växeln är låst för körning åt vänster.

e)
Växeln är låst för körning rakt fram.

f)
Växeln är låst för körning åt höger.

Hantering vid fel på växel med växelkontrollsignal

- Observera att en växel som ”hakat upp sig” oftast måste manövreras med spett.
- Prova att lägga om växeln fram och tillbaka en gång. Erhålls ändå inte önskad signalbild, lägg tillbaka växeln till ursprungsläget. Undersök om det finns främmande föremål i tungöppningen. Om främmande föremål upptäcks, avlägsna dessa med växelborste eller dylikt – aldrig med handen.
- Om snö finns på de ytor som skall sluta mot varandra måste den avlägsnas med växelborstens skrapjärn. Observera att snön kan vara ihoppressad av upprepade omläggningar.
- När växeln rensats ordentligt bör rätt signalbild erhållas vid ny omläggning. I annat fall måste föraren noggrant kontrollera växeltungornas läge från en plats på marken. Växeln får passeras endast om föraren är säker på att växeln sluter.
- Växelkontrollsignal som visar ”X” (figur c) eller är släckt eller på annat sätt felaktig får passeras utan särskilt tillstånd efter noggrann kontroll av växelläget. Föraren skall dock omgående meddela felet till TL.